

Forskel på at dømme og at bedømme
Af Immanuel Fuglsang, Herning

Ved gudstjenesten i Den danske Folkekirke søndag den 23. juni var den foreskrevne prædiketekst taget fra Lukas Evangeliets [kapitel 6](#). Her står der bl.a. følgende ord i vers 36 og 37: *Jesus sagde: Vær barmhjertige, som jeres fader er barmhjertig. Døm ikke, så skal I ikke selv dømmes; fordøm ikke, så skal I ikke fordømmes. Tilgiv, så skal I få tilgivelse.*

I den forbindelse har jeg gjort mig nogle overvejelser, som mange af Herning Folkeblads læsere antageligt kan nikke genkendende til. Og da der som bekendt mange steder foregår en udbredt debat om kirke og kristendom, vil jeg gerne give min mening til kende i lyset af to ord, som på samme tid kan ligne hinanden, men som også betyder noget meget forskelligt. Som overskriften over dette indlæg siger, er det ordene: dømme og bedømme.

Hvad vil det sige at dømme? Meget kunne skrives herom, men i daglig tale kender vi vel bedst ordet fra en retssal, hvor en dommer (evt. flere dommere) har til opgave at træffe afgørelse i forbindelse med en lovovertrædelse. Og her er det nødvendigt at tage stilling til både skyld og strafudmåling. I den sammenhæng ville det være fuldstændig malplaceret at sige til en dommer: Døm ikke osv. fra den pågældende bibeltekst. Naturligvis skal dommeren gøre det, han får sin løn for nemlig at bedømme sagen - og i givet fald også at dømme den/de skyldige.

I den bibelske og kirkelige sammenhæng er det imidlertid ikke altid så enkelt at anvende de to nævnte ord. Men det udelukker på ingen måde et berettiget forsøg, selv om det nok kan kaldes et kontroversielt område.

Når Jesus siger, at vi mennesker ikke skal dømme hinanden, så betyder det på ingen måde, at vi ikke må have en mening om noget, der også angår andre, eller at vi ikke offentligt må give en sådan mening til kende. Naturligvis må vi det, bare der holdes en god tone i debatten. Ellers ville det jo ikke være muligt at få bragt et læserbrev i den lokale avis. Men hvad er det så, Jesus vil advare imod? Her kan med fuld ret anføres følgende citat af en afdød norsk bibelskoleforstander ved navn Øivind Andersen: At dømme er at bruge Bibelen som målestok for andre, uden at Bibelen først har fået lov at dømme mig selv og føre mig ind i et ret forhold til Gud. Der er masser af advarende eksempler på det, og i sådanne tilfælde bliver det til ondskab og hårdhertighed. Og her bliver der ikke megen plads til medlidenhed og barmhjertighed. Dømmesyge er ganske enkelt et kendetegn på selvretfærdighed.

Men hvad så med ordet bedømme? Ja, det har både kirken som helhed og alle kristne som enkeltpersoner en pligt til at gøre, for hvordan skal man ellers kunne være til gavn og hjælp for andre, der måtte spørge om vejledning? Bibelen siger ganske klart, at der i de kristne menigheder skal være personer (såkaldte hyrder og vejledere!), der kan bedømme den forkyndelse og undervisning, der kommer til udtryk, f. eks. [1. Johs. Brev, kap. 4, vers 1](#): *Mine kære, tro ikke enhver ånd, men prøv (læs: bedøm!) om ånderne er af Gud, for der er gået mange falske profeter ud i verden.* Og her er det bestemt meget vigtigt, at man udtrykker sine meninger og bedømmelser på en venlig og barmhjertig måde. Men så er det samtidig lige så vigtigt, at der også i den aktuelle kirkelige situation er mennesker, der vil stå frem på en troværdig og respektabel måde for så at sige at tale tidsånden imod.

Som et pejlemærke kan med fuld ret anføres nogle bibelord, som er med til at kaste et klart lys over en kirkelig debatsituation (og vel også i andre sammenhænge!). De står i et afsnit i Bibelen, som nogle kalder Kærlighedens højsang i [1. Korinterbrev kap. 13, vers 4-7](#): *Kærligheden er langmodig, kærligheden er mild; den misunder ikke; kærligheden praler ikke, opblæses ikke, gør intet usømmeligt, søger ikke sit eget, lader sig ikke ophidse, bærer ikke nag, glæder sig ikke over uretten, men glæder sig over sandheden; den tåler alt, tror alt, håber alt, udholder alt.*

De citerede ord glæder sig ikke over uretten, men glæder sig over sandheden må således betyde, at jeg ikke primært skal være optaget af at få ret i en diskussion (det kaldes vist at være rethaverisk).

Nej, min hensigt skal i langt højere grad være den, at jeg gerne vil gøre andre delagtige i den sandhed, som jeg selv er blevet overbevist om i lyset af Bibelens undervisning og vejledning.

(Fra [Herning Folkeblad: Læserbrev](#) om hvor grænsen går mellem, hvad vi som mennesker bør bedømme selv og hvad der bør overlades til Gud 27. juni 2013, Af Immanuel Fuglsang. - Shafan 01-07-13)